

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

3 Vtrum dona sint habitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

AD PRIMUM ergo dicendum, qd dona excedunt communem perfectionem virtutum, non quantum ad genus operum eo modo, quo consilia precedunt precepta: sed quantum ad modum operandi, secundum quod mouetur homo ab altiori principio.

AD SECUNDUM dicendum, qd p virtutes theologicas, & morales non ita pfectitur homo in ordine ad vltimū finē, quin semper indigeat moueri quodā superiori instinctu Spiritus sancti, ratione iam dicta.

In corp. art.

AD TERTIUM dicendum, qd rōni humanae non sunt oīa cognita, neque omnia possibilia, siue accipiat ut perfecta pfectione naturali: siue accipiat ut perfecta theologica virtutibus. vnde non potest quantum ad omnia repellere stultitiā, & alia huiusmodi, de quibus ibi fit mentio: sed ille, cuius scientiā & potestati omnia subsumuntur, sua motione ab omni stultitiā & ignorantia, & hebetudine, & duritia, & ceteris huiusmodi nos tutos reddit: & ideo dona Spiritus sancti, quae faciunt nos bene sequentes instinctum ipsius, dicuntur contra huiusmodi defectus dari.

ARTICVLVS IIII.

Utrum dona Spiritus sancti sint habitus.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur, qd dona Spiritus sancti non sint habitus. Habitus enim est qualitas in homine manens. est. n. qualitas difficilis mobilis, ut dicitur in praedicamentis: * sed proprium Christi est qd dona Spiritus sancti in eo requiescant, ut dicitur Isa. 11. Et Ioan. 1. dicitur. Super quem videtur Spiritus descendentem, & manentem super eum, hic est qui baptizat. Quod exponens Greg. in 2. Moral. * dicit. In cunctis fidelibus Spiritus sanctus venit: sed in solo Mediatore semper singulariter permanet. ergo dona Spiritus sancti non sunt habitus.

In praedic. qualitat. nō lege a princip. tom. 1.

Es. 4r. post med. & 42.

Artic. 1. & 2.

¶ 1. Præ. Dona Spiritus sancti perficiunt hominem, secundum quod agitur a Spiritu Dei. sicut dictū est: * sed in quantum homo agitur a Spiritu Dei, se habet quodammodo ut instrumentū respectu eius: non autē conuenit ut instrumentū perficiatur per habitū, sed principale agens. ergo dona Spiritus sancti non sunt habitus.

¶ 2. Præ. Sicut dona Spiritus sancti sunt ex inspiratione diuina, ita donum prophetiæ: sed prophetia non est habitus: non enim Spiritus prophetiæ adest prophetis semper, ut Greg. dicit in 1. Hom. Ezech. * ergo neque etiam dona Spiritus sancti sunt habitus.

Aliquantulum a princip. & li. 3. mora. 6. 41.

SED CONTRA est, quod Dominus dicit discipulis de Spiritus sancto loquens, Ioan. 14. Apud vos manebit, & in vobis erit. Spiritus autem sanctus non est in hominibus absque donis eius: ergo dona eius manent in hominibus. ergo non solum sunt actus, vel passiones, sed etiam habitus permanentes.

Artic. 1.

RESPON. Dicendum, qd sicut dictū est, * dona sunt quaedam perfectiones hominis, quibus disponitur ad hoc, qd homo bene sequatur instinctū Spiritus sancti. Manifestū ē autē ex supradictis, * qd virtutes morales perficiunt vim appetitiuā, sicut qd participat aliquammodo rationē, in quantum s. nata est moueri per imperium rationis. Hoc igitur modo dona Spiritus sancti se habent ad homines in cōparatione ad Spiritum sanctū, sicut virtutes morales se habent ad vim appetitiuā in cōparatione ad rationē. Virtutes autē morales habitus quidam sunt, quibus vires appetitiuæ disponuntur ad prompte obediendam rationi: vnde & dona Spiritus sancti sunt quidam habitus, quibus homo perficitur ad prompte obediendū Spiritus sancto.

q. 8. ar. 1. & 9. 56. ar. 4.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd Greg. * ibidem soluit dicens, qd in illis donis, sine quibus ad uitā perueniri non potest, Spiritus sanctus in electis omnibus semper manet: sed in aliis non semper manet. Septem autē dona sunt necessaria ad salutē, ut dictū est: * vnde quātū ad ea Spiritus sanctus semper manet in sanctis.

AD SECUNDUM dicendum, qd rō illa procedit de instrumento cuius non est agere, sed solum agi. tale autem instrumentū non est homo, sed sic agitur a Spiritus sancto, quod etiam agit in quantum est liber arbitrii: vnde indiget habitu.

AD TERTIUM dicendum, qd prophetia est de donis, quae sunt ad manifestationem Spiritus, non autē ad necessitatem salutis. unde non est simile.

ARTICVLVS IIIII.

Utrum conuenienter septem dona Spiritus sancti enumerentur.

AD QUARTUM sic proceditur. Videtur, quod inconuenienter septem dona Spiritus sancti enumerentur. In illa enim enumeratione ponuntur quatuor pertinentia ad virtutes intellectuales, scilicet sapientia, intellectus, scientia, & consiliū, quod pertinet ad prudentiam: nihil autem ibi ponitur, quod pertineat ad artem, quae est quinta virtus intellectualis: similiter etiā ponitur aliquid pertinens ad iustitiam, scilicet pietas, & aliquid pertinens ad fortitudinē, scilicet fortitudinis donum. nihil autem ponitur ibi pertinens ad temperantiam. ergo insufficienter enumerantur dona.

¶ 1. Præ. Pietas est pars iustitiæ: sed circa fortitudinē non ponitur aliqua pars eius, sed ipsa fortitudo. ergo non debuit poni pietas, sed ipsa iustitia.

¶ 2. Præ. Virtutes theologicae maxime ordinantur ad Deū. Cū ergo dona perficiant hominem secundum quod mouetur a Deo, videtur quod debuissent poni aliqua dona pertinentia ad theologicas virtutes.

¶ 3. Præ. Sicut Deus timet, ita et amat, & in ipsum aliquis sperat, & de eo delectatur: amor autē, spes, & delectatio sunt passiones cōdiuinae timori. ergo sicut timori ponit donū, ita & alia tria debent poni dona.

¶ 4. Præ. Intellectui adiungitur sapientia, quae regit ipsum, fortitudini autem consiliū, pietati vero caritas: ergo & timori debuit addi aliquod donum diuinum. inconuenienter ergo septem dona Spiritus sancti enumerantur.

SED IN CONTRARIUM est auctoritas Scripturae Isaia vndecimo.

RESPON. Dicendum, qd sicut dictū est, * dona sunt quidam habitus perficiētes hominem ad hoc, qd proprie sequatur instinctū Spiritus sancti: sicut virtutes morales perficiunt vires appetitiuas ad obediendū rōni. Sicut autē vires appetitiuæ natae sunt moueri per imperium rationis: ita oēs vires humanae natae sunt moueri per instinctum Dei, sicut a quadā superiori potentia: & ideo in oibus viribus hominis, quae possunt esse principia humanorum actuum, sicut sunt virtutes, ita etiā sunt dona. sicut in ratione, & in vi appetitiua ratio autem est speculatiua, & practica, & in utraque consistit.

¶ 5. Præ. Intellectui adiungitur sapientia, quae regit ipsum, fortitudini autem consiliū, pietati vero caritas: ergo & timori debuit addi aliquod donum diuinum. inconuenienter ergo septem dona Spiritus sancti enumerantur.

¶ 6. Præ. Intellectui adiungitur sapientia, quae regit ipsum, fortitudini autem consiliū, pietati vero caritas: ergo & timori debuit addi aliquod donum diuinum. inconuenienter ergo septem dona Spiritus sancti enumerantur.

Super Quest. 68. Articuli quatuor.

In ar. 4. euulde 61. q. aduerte, qd author hoc in loco loquitur opinione, quod postmodū in 1. 2. 8. ar. 6. relinquitur enim vult qd dicitur inspecta ad intellectū dilinguuntur pernes practici, & speculatiui: ubi vult qd intellectus fit oīum penetratus, sapientia autē nū index p cam dtilimam: & similitera per caritas est tas seu propas, & similitere cōdiuoniam applicam ad opera, & hōis quere: quia dūmōns est ingent.

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super

Super